

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP.020.3.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o Trybunale Stanu.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Marcin Józefaciuk.

Przewodniczący Komisji

(-) Rafał Bochenek

USTAWA

z dnia 2026 r.

o zmianie ustawy o Trybunale Stanu

Art. 1. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 2022 r. poz. 762 oraz z 2024 r. poz. 95) po art. 26b dodaje się art. 26c w brzmieniu:

„Art. 26c. Trybunał Stanu niezwłocznie publikuje wydane przez siebie orzeczenie, a po sporządzeniu jego uzasadnienia – również uzasadnienie orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Trybunału Stanu. Z orzeczeniem lub jego uzasadnieniem publikuje się również zgłoszone zdanie odrębne wraz z jego uzasadnieniem.”.

Art. 2. W terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Trybunał Stanu opublikuje, zgodnie z art. 26c ustawy zmienianej w art. 1, orzeczenia Trybunału Stanu wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy wraz z ich uzasadnieniami i zgłoszone zdania odrębne wraz z ich uzasadnieniami.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP X Kadencji na petycję Nr BKSP-144-IX-773/23 (autor petycji nie wyraził zgody na ujawnienie danych osobowych), skierowaną do Sejmu RP, którą Komisja uznała za zasadną.

Celem projektowanej ustawy jest nałożenie na Trybunał Stanu obowiązku publikacji wszystkich orzeczeń Trybunału wraz z uzasadnieniami i zgłoszonych zdań odrębnych wraz z ich uzasadnieniami, tak jak to w wypadku orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego. Nie ma bowiem żadnego uzasadnienia merytorycznego, aby dostęp do tych orzeczeń, uzasadnień i zgłoszonych zdań odrębnych był ograniczony. W demokratycznym państwie obywatele powinni mieć nieograniczony dostęp do tego typu treści, szczególnie biorąc pod uwagę że Trybunał Stanu orzeka w sprawach naruszenia Konstytucji lub ustawy, w związku z zajmowanym stanowiskiem lub w zakresie swojego urzędowania przez osoby pełniące najważniejsze funkcje w państwie. Dlatego projektowana ustawa jest ważnym działaniem do zwiększenia przejrzystości życia publicznego i zwiększenia zaufania obywateli do państwa.

2. Stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych „w Monitorze Polskim ogłasza się uchwały Sejmu i Senatu oraz Zgromadzenia Narodowego inne niż wymienione w ust. 2, wyroki Trybunału Stanu, a także postanowienia Marszałka Sejmu, jeżeli ich ogłoszenie w Monitorze Polskim jest przewidziane w tych uchwałach lub postanowieniach albo jeżeli odrębne ustawy tak stanowią”. Z przepisu wynika więc, że istnieje jedynie obowiązek publikacji wyroków Trybunału Stanu, bez obowiązku publikacji ich uzasadnień.

§ 22 ust. 1 uchwały Trybunału Stanu z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie regulaminu Trybunału Stanu (M.P. poz. 309) stanowi, że „uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na pociągnięcie członka Trybunału Stanu do odpowiedzialności

karnej lub na pozbawienie wolności ogłasza się bezpośrednio po jej podjęciu. W wyjątkowych przypadkach Trybunał Stanu może odroczyć ogłoszenie uchwały na okres do 14 dni”. Ponadto § 28 ust. 1 tego regulaminu stanowi, że „orzeczenie podlegające ogłoszeniu sporządza się i ogłasza bezpośrednio po zamknięciu rozprawy lub posiedzenia i naradzie. W wyjątkowych przypadkach Trybunał Stanu może odroczyć ogłoszenie orzeczenia na okres do 14 dni”.

Aktualna praktyka Trybunału Stanu wykracza poza wąskie obowiązki nałożone w przepisach, bowiem na stronie Trybunału Stanu opublikowane są, pomimo braku obowiązku publikacji, w formie zanonimizowanej:

- postanowienie z dnia 3 lipca 2019 r. o sygn. TS 2/07;
- uchwała z dnia 15 maja 2019 r. o sygn. TSZP 1/17 4 wraz z uzasadnieniem uchwały oraz 5 zdaniem odrębnym;
- postanowienie z dnia 8 kwietnia 2026 r, postanowienie z dnia 12 maja 2026 r, i postanowienie z dnia 10 czerwca 2026 r, - wszystkie o sygn. TS 2/25.

Odmienne zasady dotyczą orzeczeń Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego. Art. 8 ustawy o Sądzie Najwyższym stanowi, że „Sąd Najwyższy niezwłocznie publikuje wydane przez siebie orzeczenie, a po sporządzeniu jego uzasadnienia – również uzasadnienie orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego. Z orzeczeniem lub jego uzasadnieniem publikuje się również zgłoszone zdanie odrębne wraz z jego uzasadnieniem”. Podobne unormowanie w zakresie obowiązku publikacji orzeczeń znajduje się w art. 115 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, w myśl którego: „1. Trybunał wydaje zbiór swoich orzeczeń w postaci elektronicznej. 2. W zbiorze, o którym mowa w ust. 1, publikuje się orzeczenia wraz z uzasadnieniami i zdaniem odrębnym. 3. Nazwa «Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego» podlega ochronie prawnej”. „Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy” zamieszcza się w wersji elektronicznej na stronie podmiotowej Trybunału Konstytucyjnego.

3. Założenia podstawowych aktów wykonawczych

Projektowana ustawa nie wymaga wydania aktów wykonawczych.

4. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Ustawa o zmianie ustawy o Trybunale Stanu

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Marcin Józefaciuk

Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Jaki problem jest rozwiązywany i jaka jest skala tego problemu.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych istnieje obowiązek publikacji jedynie wyroków Trybunału Stanu, bez obowiązku publikacji uzasadnień.

Aktualna praktyka Trybunału Stanu wykracza poza wąskie obowiązki nałożone w przepisach, bowiem na stronie Trybunału Stanu opublikowane są, pomimo braku obowiązku publikacji, cztery postanowienia i jedna uchwała, wraz z uzasadnieniami i zdaniem odrębnymi.

Odmienne zasady zostały określone wobec orzeczeń Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 8 ustawy o Sądzie Najwyższym stanowi, że: „Sąd Najwyższy niezwłocznie publikuje wydane przez siebie orzeczenie, a po sporządzeniu jego uzasadnienia – również uzasadnienie orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego. Z orzeczeniem lub jego uzasadnieniem publikuje się również zgłoszone zdanie odrębne wraz z jego uzasadnieniem.”. Podobne unormowanie w zakresie obowiązku publikacji orzeczeń znajduje się w art. 115 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Potrzeba uchwalenia projektowanej ustawy wynika z przekonania, że nie ma żadnego uzasadnienia merytorycznego, aby dostęp do orzeczeń Trybunału Stanu, uzasadnień i zgłoszonych zdań odrębnych był ograniczony. W demokratycznym państwie obywatele powinni mieć nieograniczony dostęp do tego typu treści, szczególnie biorąc pod uwagę, że Trybunał Stanu orzeka w sprawach naruszenia Konstytucji lub ustawy, w związku z zajmowanym stanowiskiem lub w zakresie swojego urzędowania przez osoby pełniące najważniejsze funkcje w państwie. Dlatego projektowana ustawa jest ważnym działaniem do zwiększenia przejrzystości życia publicznego i zwiększenia zaufania obywateli do państwa.

Zwięzły opis proponowanych rozwiązań.

Projektowana ustawa zawiera propozycję dodania w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu nowego art. 20c, nakładającego na Trybunał Stanu obowiązek publikacji wydawanych orzeczeń i ich uzasadnień a także zgłoszone zdania odrębne wraz z uzasadnieniami w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Trybunału Stanu. Byłoby to więc rozwiązanie analogiczne do obecnego unormowania w odniesieniu do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego.

Art. 2 projektowanej ustawy nakłada natomiast na Trybunał obowiązek publikacji orzeczeń wydanych przed wejściem w życie niniejszej ustawy wraz z uzasadnieniami oraz zgłoszonymi zdaniem odrębnymi.

Skutki braku zmiany stanu obecnego.

Zasadniczym skutkiem społecznym i prawnym braku zmiany aktualnego stanu prawnego byłoby utrzymywanie nieuzasadnionego stanu ograniczonego zaufania obywateli do państwa oraz brak przejrzystości i jawności życia publicznego spowodowany brakiem dostępności obywateli do orzeczeń Trybunału Stanu wraz z uzasadnieniami.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ Nie

Przedstawione w projektowanej ustawie rozwiązanie jest jedynym możliwym w świetle już istniejących zbieżnych rozwiązań wobec orzeczeń Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Projektowana ustawa zapewni spójną koncepcję dostępu do orzeczeń Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu a w konsekwencji zwiększenie zaufania obywateli do państwa, poprawę przejrzystości i jawności życia publicznego.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Zasadniczym skutkiem społecznym projektowanej ustawy będzie zwiększenie zaufania obywateli do państwa dzięki wprowadzeniu zasady pełnej jawności i dostępności orzeczeń Trybunału Stanu. Ponadto, jak słusznie wskazał autor petycji, „obowiązek publikacji wszystkich orzeczeń Trybunału Stanu będzie miał pozytywny wpływ – dzięki temu doktryna prawa konstytucyjnego oraz prawa karnego uzyska cenny materiał, przydatny w działalności naukowej. Opinia publiczna będzie mogła zapoznać się szczegółowo z działalnością Trybunału Stanu”.

Krąg podmiotów które odczują pozytywne skutki projektowanej ustawy, jest duży bardzo szeroki, obejmuje nie tylko osoby mające istotny wpływ na kształtowanie systemu prawnego (przede wszystkim osoby wykonujące zawody prawnicze oraz dziennikarze, ale potencjalnie wszystkich obywateli).

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projektowana ustawa nie wywoła skutków gospodarczych, nie będzie miała wpływu na działalność podmiotów gospodarczych. W dobie rozwiniętych narzędzi komunikacji elektronicznej publikacja orzeczenia zajmuje chwilę, a ponieważ czynność taka nie wymaga specjalistycznej wiedzy, może być wykonana przez szerokie grono pracowników, także niższego szczebla, w ramach dotychczasowych obowiązków zawodowych.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projektowana ustawa nie wywoła skutków finansowych dla sektora finansów publicznych.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego polegające na zwiększeniu wydatków lub zmniejszeniu dochodów, w porównaniu do aktualnie obowiązujących wielkości.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

Warszawa, 15 lipca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1709/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.219.10.2026

Data wpływu 15.07.26v.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Marcin Józefaciuk)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie przewidziane jest dodanie art. 26c w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu¹. Zgodnie z tym przepisem Trybunał Stanu ma niezwłocznie publikować wydane przez siebie orzeczenie, a po sporządzeniu jego uzasadnienia – również uzasadnienie orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Trybunału Stanu. Z orzeczeniem lub jego uzasadnieniem publikowane ma być również zgłoszone zdanie odrębne wraz z jego uzasadnieniem.

Zgodnie z przepisem przejściowym w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej Trybunał Stanu opublikuje orzeczenia Trybunału Stanu wydane przed dniem wejścia w życie tej ustawy wraz z ich uzasadnieniami i zgłoszone zdania odrębne wraz z ich uzasadnieniami.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii będących przedmiotem opiniowanego projektu.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 762, ze zm.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Wojciech Miller

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 15 lipca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1710/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.217.9.2026

Data wpływu 15.07.26r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Marcin Józefaciuk) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W projekcie przewidziane jest dodanie art. 26c w ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu¹. Zgodnie z tym przepisem Trybunał Stanu ma niezwłocznie publikować wydane przez siebie orzeczenie, a po sporządzeniu jego uzasadnienia – również uzasadnienie orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Trybunału Stanu. Z orzeczeniem lub jego uzasadnieniem publikowane ma być również zgłoszone zdanie odrębne wraz z jego uzasadnieniem.

Zgodnie z przepisem przejściowym w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej Trybunał Stanu opublikuje orzeczenia Trybunału Stanu wydane przed dniem wejścia w życie tej ustawy wraz z ich uzasadnieniami i zgłoszone zdania odrębne wraz z ich uzasadnieniami.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Stanu **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Wojciech Miller
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/